

Rozhovor s Veronikou Dvořákovou

JUDr. Ing. Veronika Dvořáková (*1982)

Marketingová ředitelka a partnerka Havel & Partners, největší advokátní kanceláře ve střední Evropě. Bývalá justiční redaktorka České televize, poté tisková mluvčí a vrchní ředitelka kabinetu ministra spravedlnosti z doby Jiřího Pospíšila, pracovala též v Londýně pro OSN. Dlouhodobě se věnuje právnímu PR a mediálnímu poradenství, píše texty a knihy věnující se popularizaci práva, v této oblasti též přednáší. Vede mediální tréninky pro právníky, včetně soudců a státních zástupců.

► **Před pár lety jste spolu s mluvčím Nejvyššího státního zastupitelství Petrem Malým vedla mediální seminář pro státní zástupce. Jak tu zkušenost hodnotíte?**

Velmi pozitivně mě překvapil zájem státních zástupců o téma i jejich větší otevřenost, než tomu bylo dřív. Tento poznatek v podstatě kopíruje názory novinářů, s nimiž jsme předtím dělali kvalitativní průzkum. Platí přitom, že snaha o otevřenost a lepší komunikaci s médiem na státním zastupitelství roste se stupněm soustavy a roli hraje i věk. Mladší státní zástupci bývají otevřenější, což je logické s ohledem na to, že více vnímají dnešní informační dobu a mediální realitu.

► **Kde dělají státní zástupci v komunikaci s veřejností stále chyby?**

Myslím, že se orgány činné v trestním řízení často bojí médií prostě proto, že při kontaktu s nimi musí překročit svou komfortní zónu. Ne každý se rád vidí na obrazovce či slyší v rádiu, ne každý chce být citován. Někteří státní zástupci to zatím stále neberou jako součást své práce. Na některých našich školeních přiznávali i ti hodně komunikativní státní zástupci, že největší překážkou nejsou média, ale oni sami. Pak si také někdy neuvědomují, že média potřebují informaci rychle – styl novinářské práce se obrovsky zrychlil, posunuli jsme se do online éry. Chápu, že tento styl práce nemůže státní zástupce úplně akceptovat, ale je dobré najít nějakou rozumnou míru. Novinář by měl respektovat vaši práci a státní zástupci by zase měli akceptovat, že novinář chce odpověď dříve než za týden. Policie má v tomto výhodu, protože disponuje poměrně rozsáhlou strukturou profesionálních tiskových mluvčích. Soudci a státní zástupci také někdy úplně nechápou práci médií. Třeba že o sledovaných kauzách

novináři píšou, i když v nich zrovna není žádný posun, protože jsou prostě čtenářsky atraktivní. Rozumím tomu, že to může soudce a státní zástupce dráždit, ale neměli by za to novináře kritizovat. Z průzkumu vyplynulo, že justiční novináři takové komentáře nepovažují za férové a určitě to nepřispívá k budování dobrých vztahů a vzájemného respektu. Jako příklad negativního excesu mohu uvést, že nejmenovaný velmi zkušený novinář nám do dotazníku uvedl, že jeden státní zástupce mu pozdě v noci psával vulgární textové zprávy, ve kterých hodnotil novinářskou práci.

► **Je nějaký konkrétní příklad toho, co se v poslední době státním zástupcům ve veřejném prostoru vyloženě nepovedlo?**

Tady člověk bohužel nemusí být velký odborník, aby ho hned nenapadla kauza zastavení trestního stíhání premiéra Andreje Babiše a dalších v kauze Čapí hnízdo. A myslím tím samozřejmě způsob komunikace, nikoli věcné rozhodnutí. Je to klasický příklad základní PR poučky, že dobré jméno a důvěryhodnost značky (v tomto případě státního zastupitelství) budujete roky, ale zničit se dá během několika vteřin.

► **Co se nám naopak daří?**

Většina státních zástupců pochopila, že komunikovat s médiem je prospěšné a že je to způsob, jak se veřejně postavit za svou práci. Hlavně ti mladší pak chápou, že ve vztahu k novinářům je dobré ukázat alespoň dobrou vůli ke komunikaci. I když zrovna nemůžete prakticky nic říci, dá se to sdělit přesvědčivým způsobem tak, aby novinář akceptoval, že to tak skutečně je, a necítil se odbytý. Příkladem takové komunikace je váš dnes už bývalý kolega Roman Kafka, ale i řada dalších kolegů napříč celou republikou.

► **Jak hodnotíte činnost Unie státních zástupců a Soudcovské unie ve vztahu k veřejnosti?**

Začínala jsem jako novinářka a dodnes si pamatuji různé relativizující komentáře, že stavovské spolky soudců a státních zástupců nemají povinné členství a nereprezentují všechny. To je sice pravda, ale přesto je považuji za nesmírně důležité, protože kontinuálně sledují nadčasová a koncepční témata, jako je třeba legislativa, soudcovská samospráva, změny v soustavě státního zastupitelství, otázky výběrových či kárných řízení a podobně, umí je komentovat a mají snahu kultivovat příslušnou profesi. Je spousta témat, na která se mají média ptát a veřejnost dostat odpovědi. A ke komu by měli novináři své otázky adresovat, pokud by tyto platformy neexistovaly?

► **Kde má být míra toho, co stavovské spolky ještě veřejně komentují a co už ne?**

Najít zlatý střed je velmi těžké. Vždy hodně záleží na osobnostech, které za spolky hovoří, jejich schopnosti odhadnout, co a jak komentovat, ale také schopnosti vyjadřovat se důrazně, ale současně ne příliš konfrontačně. Nechci lacině chválit, ale myslím si, že toto se vám dlouhodobě daří.

► **Kam se justice posunula za těch deset let, co už nepůsobíte v televizi?**

Posunula se zcela zásadně a nejvíce pak státní zastupitelství. Myslím si, že z hlediska mediální prezentace to z orgánů činných v trestním řízení měli a mají nejtěžší právě státní zástupci. Vzpomeňme kauzu Jiřího Čunka, dění okolo Renaty Vesecké, jež řešila vlastní problémy, které byly poměrně zásadní. S příchodem Pavla Zemana a Lenky Bradáčové došlo k obrovskému posunu, oba jsou velcí zastánci toho, aby si státní zástupci obhájili svoji práci před veřejností. Jistě s tím souvisí i stoupající důvěra veřejnosti v justici.

► **A jak se za stejné období posunula justiční žurnalistika?**

Máme tu několik stabilních osobností, které psaly o justici tehdy a píší stále, například Ondřej Kundra, Radim Vaculík, Jiří Hynek, Jan Januš či Jaroslav Kramer. Ti mají kontext a je zajímavé s nimi o tématech mluvit. Vždy bylo užitečné, když měli justiční novináři vystudovaná práva, většina takových ale média nakonec opustila a začala se věnovat právu, jako třeba Tomáš Němeček a řada dalších. Hlavním problémem dnešní novinářiny, který má logicky vliv na kvalitu, je její rychlost, neustálý nárůst počtu médií, hlavně těch digitálních, a velká fluktuace. Novináři jsou také pod tlakem, aby napsali ideálně čtyři články denně. To přirozeně negativně ovlivňuje kvalitu textů a chápu, že to

může být důvod, který snižuje ochotu státních zástupců komunikovat s médii. Ale samozřejmě se s tím dá pracovat.

► **Přestože soudci a státní zástupci jsou lidé s tožným vzděláním a prošli obdobně náročným výběrem, mediální narativ je takový, že práci státního zástupce lze vždy zpochybnit, zatímco výrok soudu se nekritizuje. Cím to?**

Hodně funguje podvědomí lidí. Jak má být správně vystavěna novinářská zpráva? Máte mít vyjádření obviněného či obhájce na jedné straně a státního zástupce na straně druhé. A nad nimi stojí nezávislý soud. Já jsem se až na právnické fakultě dozvěděla, že ne-stranný je i státní zástupce, který nestojí jednostranně proti obžalovanému, ale zjišťuje objektivní pravdu. Většina lidí to ale neví a média takový pocit umocňují. Je asi přirozené, že obhájce kritizuje před kamerou kroky státního zástupce a nikoli soudce. Dnes je velkým tématem takzvané litigační PR. Když má obžalovaný peníze, mediální aktivity jeho obhájců viditelně narůstají, včetně aktivit na sociálních sítích, vytváření tematických webových stránek, přiřívování tématu PR specialisty apod. Klasickým příkladem může být případ Lukáše Nečesaného.

► **Jak vzpomínáte na éru mluvčí a vrchní ředitelky kabinetu ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila?**

Jako na obrovskou životní zkušenost, kterou jsem velice ráda absolvovala. Myslím, že Jiří Pospíšil měl tu výhodu, že se nebál obklopit schopnými a inteligentními lidmi, zpravidla apolitickými, kterým z povahy věci více věřil. Proto měl výborný tým náměstků, ať už Františka Korbela, Filipa Melzera nebo Pavla Kasíka. Byla to práce v odborně zdatném týmu, který měl za sebou výsledky. Byla náročná psychicky i časově, ale velmi obohacující. Právě Jiří Pospíšil patřil mezi politiky, kteří si uvědomovali význam komunikace s veřejností a médii.

► **Nesete nepochybně výraznou zásluhu na tom, že „vás“ ministr měl v průzkumech konstantně vysoká procenta popularity. Jak se to podařilo?**

Já jsem zastánce vysvětlovací strategie. Projevit vždy dobrou vůli a každý krok se pokusit vysvětlit. Člověk tomu musí věnovat hodně času a energie a také musí mít ministra, který takovému přístupu věří. Určitě v tom hrály roli i legislativní úspěchy, vznikl nový trestní zákoník, občanský zákoník, začali jsme elektronizaci justice. To byla témata, která se komunikují dobře. Pracovala jsem také s dobrým načasováním u některých novinářsky méně zajímavých témat. Když

například uděláte tiskovou konferenci mezi vánočními svátky nebo v prvním červencovém týdnu, kdy jsou mediální aktivity většiny subjektů utlumené, ale média musí fungovat a „chrlit“ zprávy, dostanou i méně atraktivní zprávy poměrně velký prostor.

► **Jak se do vaší práce promítala skutečnost, že ministr spravedlnosti měl v průběhu času zásadní konflikty hned se dvěma premiéry?**

Příliš ne, možná se to někdy projevovalo na jeho náladě. Celou dobu jsem ale věděla, že v momentě, kdy bude ministr odvolán, odejdu z ministerstva dobrovolně také. Pro mě to ale nebyla práce, kterou bych chtěla dělat celý život, proto mě vědomí nenadálého konce našeho působení na ministerstvu nestresovalo, ale naopak motivovalo.

► **Dnes mimo jiné děláte pro web www.epravo.cz rozhovory s osobnostmi českého práva. Čím je web pro právníka zajímavý?**

Hlavně svou komplexitou, zaměřením na novinky v právu, judikaturu, legislativu. Mám za to, že v tomto směru nemá konkurenci.

► **Co obnáší být marketingovou ředitelkou největší advokátní kanceláře v zemi?**

Hodně se inspirujeme velkými mezinárodními kancelářemi, ale i od nejlepších globálních poradenských firem či privátních bank, takže náš marketing je poměrně robustní, ale do jisté míry konzervativní – pořád je pro nás stěžejní především osobní a individuální přístup ke klientovi. Pro představu, ročně máme přes tisíc mediálních výstupů, pořádáme asi 250 klientských akcí, máme zhruba 300 marketingových materiálů v pěti světových jazycích, nyní připravujeme digitální strategii kanceláře, sponzorujeme české překlady špičkových zahraničních publikací z oblasti práva či managementu, spolupracujeme s advokátními kancelářemi

v 80 zemích světa, které informujeme o novinkách v českém právním prostředí a podobně. Kromě marketingu se podílím na řízení naší vzdělávací akademie, kde proškolíme zhruba tisíc klientů ročně, a mám na starosti pro bono aktivity kanceláře, včetně poskytování bezplatného právního poradenství.

► **Čím to, že nemáte ambice udělat si advokátní zkoušky?**

Možná právě proto, že se pohybuji mezi více než dvěma sty právníky, vidím, jak jsou profesně zdatní. Stejně staří kolegové praktikují právo 15 let, já se celou dobu věnuji pomezí práva a médií a nemohla bych jim konkurovat. Ačkoli nejsem advokátka, stala jsem se poměrně rychle partnerkou kanceláře. Možná, že kombinace práva a médií mi dala specializaci, která není na trhu úplně běžná a je cennější, než kdybych byla průměrný praktikující právník. A upřímně, čistá „právníčina“ by mě asi ani nebavila. Práva jsem šla kdysi studovat proto, abych byla vzdělaná novinářka.

► **Jak vidíte současné populární debaty o tom, zda jsou ženy-právníčky diskriminovány v zaměstnání?**

Je to obrovské téma, v soukromé sféře se s ním v poslední době hodně setkáváme. Když vidím, za čím vším některé ženy hledají diskriminaci a nespravedlnost, musím říct, že jsem mnohdy na straně mužů. Má zkušenost v tomto směru je velmi pozitivní, nikdy jsem se v práci diskriminovaná necítila. Řekla bych, že jsem nejdál došla pracovitostí a pokorou. I v době, kdy jsem měla malé dítě, které bylo hodně nemocné, mi v práci velmi vycházeli vstříc, stejně tak je tomu i teď, kdy máme děti tři a já mám možnost skloubit velkou rodinu s prací, byť v omezené míře. Rozhodně se cítím profesně i společensky doceněná a přála bych ten pocit každé ženě.

Otázky kladl Ondřej Šťastný